

Ukultur: Statssekretær Rigmor Aasrud (Ap) i Helsedepartementet vil ha slutt på at fysioterapeuter driver med skjult kjøp og salg av offentlige helsekroner. I dag kaller hun inn til oppvaskmøte.

77 Grenser til ko

HELSE

JØRGEN JELSTAD, JENSM. JOHANSSON, JORUN SOFIE F. AARTUN OSLO

Dagens Næringsliv avdekket lørdag at det eksisterer et skjult system hvor unge nyutdannede fysioterapeuter må betale millionbeløp til private institutteiere for å få tilgang til store offentlige midler og trygdepenger. I kampen for å beholde kontrollen over to milliarder offentlige kroner tyr fysioterapeuter til hemmelige handler, trusler og råkjør mot unge kolleger (se faktaboksen). Helsedepartementet reagerer nå på manglende kontroll, og kaller i dag partene inn til krisemøte.

– Hvis dette er et bilde av hvordan denne bransjen er, så er det en ukultur vi må få slutt på, sier statssekretær i Helse- og omsorgsdepartementet Rigmor Aasrud (Ap).

Hun vil nå umiddelbart ta kontakt med KS og fagforeningene for å finne ut hvordan de skal ta tak i problemet.

– Det kan virke som organisasjonene har en jobb å gjøre internt. Sånn her kan det ikke være, sier Aasrud.

Gullgruve

Som DN fortalte lørdag, er et kommunalt driftstilskudd en gullgruve for en fysioterapeut.

Fysioterapeuter som innvilges statlig refusjon, får et årlig tilskudd på 250.500 kroner. For hver pasient får fysioterapeuter med refusjonsordning egenandel fra hver pasient i tillegg til stykkpris fra trygdekassen. For at pasientene skal slippe unna med kun å betale en egenandel for fysikalsk behandling, er de derfor nødt til å gå til en fysioterapeut med kommunalt driftstilskudd.

Dermed hoper det seg opp med pasienter hos fysioterapeuter med tilskudd, noe som fører til lange ventelister.

«Uakseptabelt»

Driftstilskuddene er blitt så attraktive at det har utviklet seg en livlig handel hvor fysioterapeuter betaler store summer for å få jobb på institutter som er omfattet av den statlige refusjonsordningen. Leder for helse- og omsorgskomiteen på Stortinget, Harald T. Nesvik (Frp), mener fysioterapeutene driver med kjøp og salg av norske trygdepenger.

– Dette er rett og slett helt uakseptabelt. Den praksisen som

DN lørdag.

INN PÅ TEP-PET. Statssekretær Rigmor Aasrud i Helse- og omsorgsdepartementet krever opprydding.

REAGERER. Harald T. Nesvik (Frp) forventer en ny ordning.

KRITISK. Inge Lønning (H) mener ordningen virker mot sin hensikt.

foregår der ute, grenser til korrupsjonstilstander, og er et misbruk av systemet. Jeg forventer at statsråden legger frem en ny ordning som setter en stopper for dette, sier Nesvik.

Han sier at han selv kjenner til eksempler hvor unge fysioterapeuter har blitt økonomisk presset av de private institutteierne.

– Det er mange som forsøker å sko seg på dette systemet. Unge, nyutdannede fysioterapeuter tvinges til å betale vanvittige beløp for å komme inn på markedet. En slik overprising er uakseptabel.

Mangler kunnskap

Medlem av sosial- og helsekomiteen, Inge Lønning (H) mener den kaotiske tilskuddsordningen kan åpne for misbruk av of-

TURTE Å SNAKKE. Fysioterapeut Elna Karlsson fortalte i DN lørdag at hun nektet å betale én million kroner til en privatpraktiserende fysioterapeut for å få tilgang på den statlige refusjonsordningen. Foto: Per Thrana

fentlige midler.

– Det er grunn til å stille spørsmål om tilskuddsordningen virket mot sin hensikt. Her er det sterke symptomer på en usunn ordning, sier Lønning.

Statssekretær Rigmor Aasrud innrømmer at de har lite kunnskap om hvordan fysioterapitilbudet fungerer. De setter i høst i gang med en kartlegging av hele feltet.

– Det er noe som tyder på at kommunene ikke bruker de styringsmekanismene de har på dette området, sier Aasrud.

Hvis man ikke finner en tilfredsstillende ordning må vi vurdere å styre det gjennom lover og forskrifter, sier Aasrud.

– Overprising av private praksiser med store beløp synes vi i alle fall ikke er greit, sier Aasrud.

Trenger flere fysioterapeuter

Det er imidlertid ikke noe som tyder på at driftstilskuddsordningen står for fall.

– Det er jo en tilsvarende ordning vi har for fastleger, som blant annet har fungert veldig bra til å redusere køene, informerer statssekretær Aasrud.

– Men tilsvarende ordning for fysioterapeuter fører jo til økte pasientkøer?

– Ja, det er altfor få driftstilskudd som er opprettet ute i kommunene. Nå har kommunenes økonomi bedret seg, og da har vi forventninger om at antallet tilskuddshjemler øker. Vi er nødt til å ha flere fysioterapeuter, avslutter Rigmor Aasrud.

redaksjonen@dn.no

77 Ingen tr

JØRGEN JELSTAD OSLO

Både kommunenes arbeidsgiverorganisasjon, KS, og Norsk fysioterapeutforbund er kjent med problemene rundt kjøp og salg private praksiser tilknyttet et driftstilskudd.

– Vi ser på det som svært uheldig at avtaleverkets bestemmelser ikke følges, skriver rådgiver Arne Norum i KS i en epost.

Ifølge KS vil allikevel driftstilskuddsordningen bestå.

– Ennå har ingen lagt frem troverdige alternativer til dagens ordning. Å avvikle ordningen

Misbruk av systemet: – Praksisen grenser til korrupsjon, sier leder for Stortingets helsekomité Harald Nesvik, Frp.

rrupsjon

overdige alternativer

uten et alternativt system er det ingen realisme i, sier Norum.

I Norsk fysioterapeutforbund (NFF) tror de heller ikke det er mulig å fjerne driftstilskuddene.

– Vi vet at dagens politikere ikke ønsker radikal endring av ordningen i retning av fri etablering kombinert med offentlig finansiering. Men vi vil, om mulig, ha et enda tydeligere regelverk. Dagens ordning trenger forbedringer, sier Eilin Ekeland, leder i NFF.

Hun mener man må skille mellom ordningen slik den skal praktiseres, og det som egentlig er et misbruk av ordningen.

– Det er viktig med en fortsatt offentlig finansiering av fysioterapien, men det går likevel an å ha et så tydelig regelverk at man unngår konsekvenser som dette. Kommunenes håndtering og kontroll med driftstilskuddsordningen burde også vært mye mer profesjonell, sier Ekeland.

Flere av de unge fysioterapeutene Dagens Næringsliv har snakket med gir sin egen fagforening skylden for at dette har fått utvikle seg. De mener NFF burde tatt tak i problemene rundt overprising av private praksiser med offentlig tilskudd for flere år siden.

«UHELDIG AT BESTEMMELSER IKKE FØLGES». Rådgiver i KS Arne Norum

– Vi får ikke alle disse sakene inn til oss, og da er det vanskelig å få gjort noe, sier leder i NFF Eilin Ekeland.

jorgen.jelstad@dn.no

DN lørdag.

DETTE ER FYSIOTERAPEUT SAKEN

● Tilskuddsordningen for fysioterapeuter har ført til misbruk av store offentlige midler. Et kommunalt driftstilskudd for en fysioterapeut er på 250.500 kroner per år. Det viktigste er imidlertid at tilskuddet gir adgang til milliardene i den statlige refusjonsordningen. Driftstilskuddene har blitt så attraktive at det har utviklet seg utbredt kjøp og salg av private praksiser tilknyttet de offentlige pengene. Unge, nyutdannede fysioterapeuter må dermed betale millionbeløp for pasienttilgang og tilgangen til trygdekassen. Gjennom tilleggsavtaler med kommunene sørger institutteeierne for at tilskuddene er knyttet til instituttet. Ordningen fører dermed også til at unge fysioterapeuter tvinges til å betale opptil halvparten av inntektene sine i leie til instituttene der de jobber. Svært få fysioterapeuter tør å snakke om dette fordi de frykter for sin egen fremtid innenyrket hvis de står frem.

● KOMMUNENES ANSVAR

Det er avtaleverket mellom Norsk Fysioterapeutforbund (NFF) og kommunenes arbeidsgiverorganisasjon (KS) som regulerer privat praksis i fysioterapi. Avtalene må vedtas av hver enkelt kommune. Oslo kommune har en egen avtale. Ifølge avtalen er det kommunen som skal utlyse fysioterapeutstillinger og utpeke den som skal anses. Blir man ikke enig om overdragelsen skal vilkårene fastsettes av nevnd. Det er den faglig best skikkede søkeren som skal få stillingen ifølge kommunehelsetjenesteloven.

● GAMMEL ORDNING

Systemet med kommunale driftsavtaler for privatpraktiserende fysioterapeuter kom på begynnelsen av 80-tallet. Siden 1984 har driftstilskuddene blitt gitt til evig tid til de fysioterapeutene som får dem. Det er mest vanlig med individuelle driftsavtaler med den enkelte fysioterapeut, men det er også mulig for kommunene å gi driftstilskudd direkte inn i institutter organisert som aksjeselskaper. Retten til trygdefusjon er knyttet opp til at fysioterapeuten har driftstilskudd. Driftstilskuddene kan deles opp mindre andeler, men ikke mindre enn en femtedels tilskudd. Med en femtedels tilskudd kan man allikevel jobbe i full stilling og få refusjon fra

trygden for alle sine pasienter. Dette åpner for at kommunene sparer penger på å dele opp tilskuddene i femtedeler og dermed får fem heltidsarbeidende fysioterapeuter til prisen av én.

● Fra juli 2008 er det bestemt at ingen driftstilskudd skal kunne splittes opp til å være mindre enn to femtedeler av et fullt tilskudd, det vil si et 40 prosents tilskudd.

● Fra slutten av 90-tallet og frem til i dag har det vært en sterk økning i utdannede fysioterapeuter. Det autoriseres nå rundt 450 nye fysioterapeuter årlig.

● Iløpet av de drøyt 20 årene ordningen har eksistert har antallet driftstilskudd kun økt fra 2096 i 1985 til 2551 i 2006.

● De drøyt 2.500 fulle tilskuddene er ifølge tall fra Nav fordelt på omkring 4000 fysioterapeuter.

● Muskel- og skjelettlidelser er den største grunnen til legemeldt sykefravær i Norge, og utgjør rundt 30 prosent av slikt fravær.

● TOMILLIARDER

Fra 1998 til 2007 har statens refusjonsutgifter til fysioterapibehandling økt fra 660 millioner kroner til over 1,4 milliarder kroner. Kommunenes utgifter til driftstilskudd har i tilsvarende periode økt fra 381 millioner kroner til over 600 millioner.

Raske beslutninger? Enda raskere svar.

www.konferansehoteller.no

Norske Konferansehoteller AS

tel 22 71 44 40 * booking@konferansehoteller.no

- hoteller med sjel